

www.eKnizky.sk

AEPYORNISŮV OSTROV

**HERBERT
GEORGE WELLS**

AEFYORNISŮV OSTROV

SLAVNÍ AUTOŘI LITERATUR
SVĚTOVÝCH.

HERBERT GEORGE WELLS

eknizky.sk

NAKLADATEL JOS. R. VILÍMEK. 1910

Aepyornisův ostrov by Herbert George Wells is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted.

Obsah

Aepyornisův ostrov

1

Aepyornisův ostrov

Muž s jizvou na tváři nahnul se přes stul a díval set na můj uzlík.

Orchideje?“ tázal se.

„Několik,“ řekl jsem.

„Cypripedie,“ pravil.

„Většinou,“ odpověděl jsem.

„Něco nového? Nemyslím. Prohledal jsem tyto ostrovy před pětadvacíti — sedmadvacíti lety. Naleznete-li něco nového — nuže, bude to z brusů nové. Nezanechal jsem toho mnoho.“

„Nejsem sběratelem,“ řekl jsem.

„Byl jsem tehdy mlád,“ pokračoval on. „Pane Bože! Co jsem se tu nahlídal.“ Zdálo se mi, že mne odhaduje. „Dva roky jsem byl ve Východní Indii, sedm let v Brazílii. Pak šel jsem na Madagaskar.“

„Znám několik badatelů podle jména,“ pravil jsem, slibuje si hodně povídání. „Pro koho jste sbíral?“

„Pro Dawsony. Jsem zvědav, slyšel-li jste kdy jméno Butcher?“

„Butcher — Butcher?“ Zdálo se mi, že je mi to jméno jaksi povědomo; pak jsem si vzpomněl: Butcher proti Daws on o v i.

„Jakže,“ pravil jsem; „vy jste ten muž, který je žaloval pro čtyřletý plat — byl vyvržen na pustý ostrov.“ „Váš sluha,“ odpověděl muž s jizvou, ukláněje se. „Žertovný případ, není-li pravda? Byl jsem to, nashromáždil jsem si na onom ostrově malé jmění, pracuje pro nic a za nic, a bylo naprosto nemožno, abych dal výpověď. Často jsem se bavil, uvažuje o tom, když jsem tam byl. Sestavoval jsem si o tom výpočty — ohromné — v ozdobných kresbách na onom zpropadeném ostrově.“ „Jak se to stalo?“ řekl jsem. „Již se na to přesně nepamatuji.“

„Nuže . . . Slyšel jste již o aepyornisech?“

„Dosti. Andrews mně vyprávěl o nové odrůdě, na které pracoval právě před měsícem. Právě než jsem odplul. Mají stehenní kost skorém loket dlouhou. Byla to asi nestvůra!“

„Věřím vám,“ pravil muž s jizvou. „Byla to nestvůra. Simbadův pták rok byl bájí o něm. Ale kdy našli ony kosti?“

„Před třemi nebo čtyřmi roky — v jednadevadesátém, tuším. Proč?“

2 Aepyornisův ostrov

„Proč? Poněvadž já jsem je našel — Pane! — již skorém před dvaceti roky. Kdyby Dawsonové nebývali tak špinaví, když se jednalo o můj plat, mohli je dodávat přímo . . . Nebylo mou vinou, že onen pekelný člun odplaval. . .“

Odmíchl se.

„Myslím, že to bylo ono místo. Jakási bažina asi devadesát mil od Antananariva. Víte snad, kde to je? Musíte objeti břeh člunem. Nepamatujete se snad?“ „Nevím. Tuším, že Andrews říkal cosi o bažině.“ „Je to jistě táž. Je na východním břehu. A je tam něco ve vodě, co chrání před hnilobou. Páchne to jako kreosot. Připomínalo mi to Trinidad. Našli ještě nějaká vejce? Některá z těch, která jsem našel, byla půl druhé stopy dlouhá. Bažina zatáčí se dokola a odděluje tento že ho štípla stonožka. Uchyluji se však od svého příběhu. Trvalo nám celý den, než jsme vyhrabali z bahna tato vejce neporušená; byli jsme celí ohavně zabláceni a já ovšem byl velmi hrubý. Pokud vím, byla to jediná vejce, jež byla vykopána bez poškození. Byl jsem se později podívat na ta, která mají v Přírodopisném museu v Londýně; jsou všechna rozbitá, splená jako mosaika a kusy scházejí. Má byla dokonalá a myslil jsem si, že je výhodně prodám, až se vrátím. Ovšem, že jsem se zlobil na toho hlupáka, který zmařil tříhodinnou práci pro pouhou stonožku. Stloukl jsem ho důkladně.“

kus. Je většinou také slaná . . . Nuže . . . Byl to tehdy život! Našel jsem je pouhou náhodou. Šel jsem hledat vejce, já a dva domorodci, v takové směšné kánoi, celé svázané, a našel jsem zatím také kosti. Měli jsme stan a zásoby na čtyři dny a zarazili jsme na pevnějším místě. Když na to pomyslím, cítím ještě teď ten divný, dehtový zápach. Je to šprýmovná práce. Prohledáváte bahno železnými pruty, víte. Vejce se obyčejně rozbije. Rád bych věděl, jak je tomu dlouho, co tito aepyornisové opravdu žili. Missionáři vyprávějí, že domorodci mají pověsti o nich z dob, kdy ještě běhali po světě, sám jsem ale neslyšel žádnou z těchto pohádek.¹⁾ Tato vejce však byla jistě tak čerstvá, jakoby byla včera snesena. Čerstvá! Když jeden z mých černých chlapíků nesl jedno do člunu, upustil je na skálu a ono se rozbilo. Jak jsem sbil toho ničemu! Ale bylo svěží, jako včera snesené, ještě ani nepáchlo a jeho matka byla již mrtva čtyři sta let! Povídal,

1. Není známo, že by některý Evropan byl viděl živého aepyornise, mimo pochybnou výjimku Mac Andrewse, který navštívil Madagaskar v r. 1745.

Muž s jizvou vyňal hliněnou dýmku. Položil jsem před něj svůj váček. Nacpal si roztržitě.

„Co se stalo s ostatními? Dopravil jste je domů? Nepamatuji se —“

„To je právě ta podivná část příběhu. Měl jsem ještě tři. Dočista čerstvá vejce. Nu, uložili jsme je do člunu; já pak šel ke stanu uvařit si trochu kávy a zanechal jsem oba pohany na břehu — jeden z nich byl poblázněn u tknutím a druhý mu pomáhal. Ani mne nenapadlo, že ti darebáci použijí mého zvláštního postavení a vyvolají hádku. Tuším však, že jed stonožky a kopance, které jsem mu dal, popletly jednoho — býval vždy zpuřné povahy — a ten přemluvil druhého.

Pamatuji se, že jsem seděl, kouřil a vařil si vodu na plynové lampě, což jsem ostatně dělal na všech těchto výpravách. Zároveň jsem obdivoval bažinu při západu slunce. Byla celá černá a krvavě rudá, pruhovaná — krásný pohled. Za ní zvedala se šedivá, zamžená země k horám, a obloha byla červená jako žhavá pec. A padesát kroků za mými zády byli oni hanební pohané — nedbající klidné nálady celého okolí — a umlouvali se, že odříznou člun a zanechají mne v úplné samotě se zásobou na tři dny, plátěným stanem a jediným soudkem pitné vody. Zaslechl jsem za sebou jakési skučení, a už seděli v kánoi — nebyl to vůbec ani člun — a byli asi dvacet kroků od břehu. Uvědomil jsem si rázem, co se děje. Pušku jsem měl ve stanu a mimo to neměl jsem kulky, pouze kachní broky. Oni to věděli. V kapse jsem však měl malý revolver, i vytáhl jsem jej, utíkáje ke břehu.

Vraťte se! povídám, mávaje jím.

Cosi na mne blekotali a chlap, který rozbil vejce, se poškleboval. Namířil jsem na druhého, poněvadž nebyl poraněn a měl veslo, a chybil jsem. Smáli se. Já jsem však nepolevil. Věděl jsem, že musím zachovati klidnou mysl, spustil jsem znova a on při výstřelu poskočil. Tentokrát se nesmál. Potřetí zásahl jsem ho do hlavy a on se překotil do vody i s veslem. Na revolver byla to ku podivu šťastná rána. Počítám, že to bylo padesát kroků. Potopil se ihned. Nevím, byl-li zastřelen, nebo jen omámen a pak se utopil. Pak jsem začal křičet na druhého chlapa, aby se vrátil, on se však jen choulal v kánoi a neodpovídal. Vypálil jsem na něj z revolveru; avšak nezasáhl jsem ho.

Mohu vám říci, že mi bylo k zbláznění. Byl jsem tam na tom shnilém, černém pobřeží, všude za mnou plochá bažina, širé moře, chladno po západu slunce a pak černé kanoe, vynořující se ustavičně z moře. Povídám

4 Aepyornisův ostrov

vám, že jsem důkladně proklínal Dawsony, Jamrachy, musea a všechny podobné neplechty. Rval jsem na toho negra, abych se vrátil, až jsem osípěl.

Nezbývalo ničeho, nežli plavat za ním a zkusit své štěstí u žraloků. Otevřel jsem svůj zavěrák, dal jej do úst, svlékl si všechny šaty a pustil se do vody. Jakmile jsem se octl ve vodě, ztratil jsem kanoe z očí, mířil jsem však, jak jsem usuzoval přímo k ní. Doufal jsem, že onen muž je špatným veslařem a že požene loď stále stejným směrem. Náhle se mi opět objevila na obzoru asi k jihozápadu. Poslední sluneční paprsky zmizely a přítmí se zdvíhalo. Hvězdy probleskovaly modrou oblohou. Plaval jsem jako Champion, ač mně nohy a ruce brzo začaly bolet.

Přece však jsem k němu dorazil, když bylo již pěkně viděti hvězdy. Když se setmělo, spatřoval jsem plno planoucích předmětů ve vodě — světélkování, víte. Časem mi to působilo závař. Ztěžl jsem rozeznal, co je světélkování a co hvězdy, a zdali plavu hlavou nahoru nebo dolů. Kánoe bylo černé jako hřích a hvězda za ním jako tekutý oheň. Ovšem, že jsem byl opatrný, když jsem se do něho drápal. Byl jsem žádostiv, co nejprve učiní. Zdálo se, že leží schoulen na přídi a záď lodi byla celá nad vodou. Člun otáčel se zvolna dokola, jak jej vlny poháněly — jaksí ve válčíkovém tempu, rozumíte? Doplavал jsem k zádi a stáhl ji dolů, očekávaje, že se chlapík probudí. Pak jsem se počal drápatí nahoru s nožem v ruce, uchystán na útok. On se však ani nehnul. Tak seděl jsem na zádi oné malé kánoe, dáváje se unášeti klidným, světélkujícím mořem, a hvězdné davy nade mnou čekaly, co se stane.

Po dlouhé době zavolal jsem ho jménem, on však neodpověděl. Byl jsem příliš unaven a proto jsem se neodvážil, přiblížit se k němu. A tak jsme tam seděli. Tuším, že jsem si zdřimnul jednou nebo dvakrát. Když se rozbřeslo, viděl jsem, že je nadobro mrtev, nabubřelý a purpurový. Má tři vejce a kosti byly uprostřed kánoe, soudek vody, trochu kávy a sucharů leželo zabaleno do čísla kapského A r g u s a u jeho nohou, a cínová nádoba methylovaného lihu pod ním. Vesla tam nebylo ani čeho podobného, čím by se dalo nahradit i, mimo snad cínovou nádobu na líh, a umínil jsem si tedy, že se dám unášet, dokud se nezotavím. Ohledal jsem ho, vydal rozsudek proti neznámému hadu, štíru nebo stonožce a shodil mrvolu do moře

jsem jediné lodi, a ty, které jsem viděl, mne nezpozorovaly. Asi šesté noci plul sotva na půl míle ode mne koráb, který měl všechna světla rozžata

a všechny otvory otevřené; vypadal jako velká světluška. Na palubě byla hudba. Vstal jsem, volal a křičel. Druhého dne jsem načal jedno aepyornisovo vejce, odloupal jsem skořápku na špičce, kus po kuse, okusil jsem je a s potěšením jsem shledal, že se dá dosti dobře jisti. Páchlo trochu — nechci říci, že špatně — nýbrž mělo jaksi příchut' kachního vejce. Na jedné straně žloutku byla kruhovitá skvrna, asi šest palcu v průměru, v ní byly krvavé pruhy a bílá kresba v podobě žebříku; bylo mi to divné, nebyla však vhodná doba k choulostivosti. Vejce vydrželo mi tři dny, se suchary a trochou vody. Žvýkal jsem kávová zrnka — to posilovalo. Druhé vejce otevřel jsem asi osmého dne — to mne však odstrašilo.“

Když jsem se napil vody a snědl několik sucharů, rozhlédl jsem se. Myslím, že s tak nízkého místa, jako já jsem byl, není viděti příliš daleko; Madagaskar alespoň zmizel úplně z obzoru a nikde nebylo ani stopy po zemi. Viděl jsem plachtu pohybující se k severozápadu — vypadalo to jako škuner, avšak trup se ani neobjevil. Ale pak slunce vystoupilo vysoko na oblohu a počalo do mne pra iti. Bože! Div že se mi mozek nevařil. Pokoušel jsem se ponořiti hlavu do moře, tu však můj zrak padl na kapského Argusa, i položil jsem se rovně do kánoe a rozestřel jsem ho nad sebou! Podivuhodné věci, tyhle časopisy! Jakživ jsem nepřečetl celé noviny, je však ku podivu, co dokážete, jste-li o samotě, jako já jsem byl. Myslím, že jsem pročetl toto protivné staré číslo Argusa dvacetkrát. Smůla v kánoi dočista kouřila vedrem a tvořily se na ní ve velké bubliny.

Muž s jizvou ustal. „Ano,“ pravil, „láhlo se.“

„Myslím, že mi sotva uvěříte. Já tomu uvěřil, vida to na vlastní oči. Předemnou leželo vejce, které zapadlo do chladného, černého bahna snad před třemi sty roky. Omyl byl vyloučen. Měl jsem před sebou — jak se tomu říká?—embryo s velkou hlavou, ohnutým hřbetem, žloutek byl svrasklý a velké blány prostíraly se ve skořápce po celém žloutku. A já tu seděl na vejcích největšího ze všech vymřelých ptáků, v malé kánoi uprostřed Tichého oceánu. Kdyby to starý Dawson věděl! To stálo za čtyřroční plat? Co myslíte?

Musil jsem však snísti celou tu skvostnou pochoutku, kousek po kousku, než jsem spatřil úskalí, ač některá sousta byla ďábelsky odporná. Třetího jsem se již netknul. Držel jsem je proti světlu, skořápka byla však příliš tlustá, a nemohl jsem rozpoznati, co se děje uvnitř, ačkoli se mi zdálo,

6 Aepyornisův ostrov

že slyším tepot krve; možná, že to však byl hukot v mých vlastních uších, jaký je slyšeti, přidržíme-li si k uchu lasturu.

Tu se ukázal korálový útes. Objevil se při východu slunce, jakoby z nenadání, zcela na blízku. Vlny mne nesly přímo k němu až asi na půl míle od břehu; tam se proud obrátil a já musil v největším úsilí veslovati rukama a kusy skořápky aepyornisova vejce. Přece však jsem se tam dostal.

Byl to docela obyčejný, korálový útes, asi čtyři míle v obvodu; rostlo na něm několik stromů, byl tam pramen a tůň plná ryb — ploskozubců. Odnesl jsem vejce a položil je na břeh, na příhodné místo daleko za hranicí přílivu a na slunce, aby se činilo, seč bylo, vytáhl kánoe na bezpečné místo, a vydal se na potulku po ostrově. Je to směšné, jak nudný je takový útes. Jakmile jsem našel pramének, všecken můj zájem, jak se zdálo, zmizel. Když jsem byl klukem, myslíval jsem si, že není nic krásnějšího a dobrodružnějšího, než robinsonáda, avšak tohle místo bylo jednotvárné jako sbírka kázání. Obcházel jsem, hledaje něco k jídlu; avšak povídám vám, ještě než minul první den, omrzel jsem se k smrti. Měl jsem štěstí — ještě téhož dne, kdy jsem přistál, změnilo se počasí. Přihnala se bouře k severu, rozestřela svá křídla nad ostrovem, v noci spustil se liják a rozječela se víchřice nad námi. A nescházelo mnoho — víte — aby se mé kánoe převrhlo.

Spal jsem pod kánoí a vejce bylo na štěstí v písku na vyšší části břehu. První dojem, na který se pamatuji, byl zvuk, jako by sto oblázků najednou udeřilo do kánoe, a jako by se přese mne převalil proud vody. Zdálo se mi o Antananarivu, usedl jsem a volal na Intoshi, kde k čertu vězí, a hmatal po lenošce, kde obyčejně bývaly sirky. Teprve jsem si vzpomněl, kde jsem. Převalovaly se tam světélkující vlny, jako by mne chtěly spolknouti, a po celou noc byla neproniknutelná tma. Vzduch přímo skučel. Zdálo se, že máte mraky přímo nad hlavou, přšelo, jako by klesala nebesa a všechny nadoblačné vody se vylévaly. Dlouhá vlna přihnala se ke mně, svíjejíc se jako ohnivý had; uskočil jsem. Pak jsem si vzpomněl na kánoe i sběhl jsem dolů, když voda syčíc opadla; nebylo vsak po něm ani památky. Vzpomněl jsem si pak na vejce a hledal cestu k němu. Bylo neporušeno a mimo dosah nejbláznivějších vln; usedl jsem si tedy k němu a přitulil se do jeho společnosti. Bože! To byla noci

Bouře přešla, než se rozbřeslo. Za svítání nebylo na nebi ani mráčku; po celém pobřeží byly rozmetány kusy prken — byla to rozebraná kostra, abych tak řekl mého kánoe. Měl jsem aspoň co dělat; použil jsem totiž dvou

ze tří stromů, rostoucích u sebe, a sestavil jsem si z těchto trosek jakýsi útulek před bouří. A toho dne vejce se proklubalo.

Proklubalo se, pane, když jsem spal a měl je pod hlavou. Zaslechl jsem prasknutí, usedl, a hle, vejce bylo na konci proraženo a šprýmovná hlavička dívala se na mne.

„Pane Bože pravil jsem, „Vítám tě,“; a on trochu namáhavě vylezl.

Byl to hezký, přítulný chlapíček, po vylíhnutí asi velký jako malá slepice — a podobal se většině mladých ptáků, jenže byl větší. Peří měl s počátku špinavě hnědé, pokryté jakýmisi hnědými stroupky, které však brzy opadaly a řídké perutě, skorém jako splývavé vlasy. Nejsem s to, vylíčiti, jakou jsem měl radost, když jsem ho spatřil. Říkám vám, ani Robinson Crusoe netrpěl samotou tak, jako já. Zde však byla zajímavá společnost. Pohlédl na mne, zamžoural z předu do zadu jako slepice, zacvrlikal a začal ihned zobati, jako by mu nic nevadilo, že se vylíhl o tři sta let později.

Pěkně vítám, Pátku! povídám, neboť jsem si umínil, že ho nazvu Pátkem, vylíhne-li se kdy, jakmile jsem seznal, že vejce v kánoji se vyvíjelo. Báł jsem se jen, čím ho budu krmit a dal jsem mu hned kus syrové ryby. Vzal ji a rozevřel zobák, aby dostal ještě. Byl jsem rád, neboť, jak se věci měly, kdyby byl příliš vybíravý, nezbylo by mi nic jiného, než abych ho na konec sám snědl.

Podivil byste se, jak zajímavým ptákem bylo toto aepyornisovo kuře. Běhalo za mnou od počátku. Stávalo u mne a pozorovalo, když jsem lovil ryby v tůni, a bralo podíl na všem, co jsem ulovil. A bylo také choulostivé. Na březích líhávala šeredná, zelená bradavičnatá zvířata, podobná nakládaným okurkám; pták okusil jedno a zvrátil je. Po druhé se již na ně ani nepodíval.

A rostl. Bylo skorém viděti, jak roste. A poněvadž nejsem příliš společenským člověkem, lahodily mi jeho klidné způsoby znamenitě. Dva roky byli jsme na onom ostrově šťastni, jak jen bylo možno. O své zaměstnání jsem se nestaral, věděl jsem, že mi plat u Dawsonů roste. Časem vídali jsme loď, ale žádná se k nám nepřiblížila. Bavil jsem se tím, že jsem zdobil ostrov kresbami sestavenými z mořských ježovek a pěstech lastur různých druhů. Obložil jsem skorém celý aepyornisův ostrov velkými písmeny, podobně jako vykládají barevnými kameny dláždění na nádražích naší staré vlasti, všemožnými výpočty a výkresy. Ležel jsem a pozoroval toho hanebného ptáka, jak si vykračuje okolo, roste a roste; přemýšlel jsem

8 Aepyornisův ostrov

o tom, že bych si vydělal na živobytí, kdybych se odtud dostal a ptáka ukazoval.

Když se po prvé vypelichal, stávalo se z něj hezké zvíře, s hřebenem, modrým lalokem a množstvím zelených per v ocase. A mne vrtávalo mozkiem, mají-li na něj Dawsonové právo, čili nic. Když byla bouřka nebo deštivé období, ukřívají jsme se pod přístřeším, které jsem zbudoval ze starého kánoe a namlouval jsem mu všelijaké lži o svých přátelích doma. Po bouři chodívali jsme po ostrově a dívali se, zdali vlny něco nepřinesly. Byla to takořka malá idylla. Kdybych byl měl jen trochu tabáku, bylo by mi prostě jako v nebi.

Bylo to ke konci druhého roku, když se náš malý ráj pokazil. Pátek byl tehdy čtrnáct stop vysoký až po

zobák, měl velkou, širokou hlavu jako zadní část zednického kladiva, dvě velké hnědé oči se žlutou obrubou, postavené vedle sebe jako lidské oči, nikoli po stranách hlavy, jako jsou slepičí. Peří měl jemné; nemělo polosmutečního rázu našich pštrosů — podobalo se kasuařimu peří jak co do barvy, tak i co do kresby. A tehdy začal užívati svého zobáku proti mně, naparoval se a ukazoval známky špatné povahy . . .

Konečně nastala doba, kdy se mi v rybnářství nedařilo, a tu chodil kolem mne podivně zamýšlen. Myslel jsem si, že požil mořských okurek, avšak pravdou bylo, že počal býti nespokojen. Měl jsem také hlad a když jsem konečně chytil jednu rybu, nechal jsem si ji pro sebe. Onoho jitra byli jsme oba popudliví. Klofl po rybě a urval mi ji; já mu dal ránu po hlavě, aby ji pustil. A tu on se dal do mne. Pane Bože! . . .

Tohle mi udělal na tváři.“ Muž ukázal na svou jizvu. „Pak mne kopl. Nákladní kůň by to lépe neprovedl. Vzchopil jsem se a vida, že ještě neskončil, dal jsem se na útěk, zakrýváje si obličej oběma rukama. On však běžel po těch svých pitomých nohách rychleji než závodní kůň a dostihnuv mne, skopal mne, jako by bušil kladivem a svým Špičákem zobl mne do týla. Zamířil jsem k tůni a potopil jsem se do ní po krk. Zastavil se u vody, neboť nerad si máčel nohy, vřeštěl asi jako páv, jenže drsněji. A pak si poskakoval nadutě po břehu. Připouštím, že jsem se cítil ubohým proti té předpotopní nestvůře, která se tam naparovala. Měl jsem celou hlavu a tvář zkrvácenu a tělo samou modřinu.

Rozhodl jsem se, že přeplavu tůň a nechám ho chvíli o samotě, až se mu vztek vykouří z hlavy. Vyšplhal jsem se na nejvyšší palmovník a seděl

tam, přemýšleje o všem. Myslím, že jsem nebyl nikdy tak zřízen před tím ani potom. Byl to surový nevděk od té nestvůry. Byl jsem mu více než bratrem. Vyseděl jsem ho a vychoval. Takový nemotorný, staromódní pták! A já, lidská bytost — dědic věků a tak dále!

Myslil jsem si pak, že již vidí věci v témž světle, jako já, a již trochu lituje, že se tak zachoval. Domníval jsem se, že snad bude rozumnější, chytanu-li a nabídnanu-li mu přívětivě několik pěkných ryb. Strávil jsem však dost času, než jsem poznal, jak nesmířlivý a vzpurný je takový vyhynulý pták. Zlá krev!

Nebudu vám vyprávěti, co vše jsem si vymyslel, abych si onoho ptáka smířil. Prostě nemohu. Rdím se ještě nyní studem, pomyslí-li na ty štipky a rány, které jsem si utížil pro svou zvědavost. Házel jsem na něj kusy korálů z bezpečné vzdálenosti, on je však jen polykal. Mrštil jsem po něm otevřeným nožem a málem bych byl o něj přišel, kdyby nebyl tak veliký, že ho nemohl spolknout. Pokoušel jsem se ho vyhladověti a přestal jsem lovit ryby; on však si lovil při odlivu červy a tak se protloukal. Polovinu času strávil jsem po krk ve vodě a zbytek na palmovnicích. Jeden z nich nebyl dosti vysoký a pták se znamenitě pobavil na úkor mých lýtek. Bylo to nesnesitelné. Nevím, zdali jste se pokusil spáti na palmovníku. Měl jsem při tom nej těžší sny. A považte také, ta hanba! To vyhynulé zvíře chodilo si po mém ostrově jako nakvašený velmož a nedovolilo mne, abych na jeho půdě spočinul svou nohou. Plakával jsem únavou a vztekem. Řekl jsem mu přímo, že se nedám honit po pustém ostrově nějakým mizerným anachronismem. Řekl jsem mu, aby si klofal do plavce své vlastní doby. On však jen po mně chňapal zobákem. Šeredná obluda — sarná noha a krk!

Nerad bych řekl, jak to celkem dlouho trvalo. Byl bych ho zabil dříve, kdybych věděl jak. Přece však jsem připadl na prostředek, jak se ho zbaviti. Je to jihoamerický výmysl. Svázal jsem všechny své rybářské šňůry stonky mořské trávy, zhotovil tak silný provaz dlouhý snad asi dvanáct loket i více a upevnil na jeho konce dva kusy korálů. Trvalo mi to dosti dlouho, neboť jsem musil přes tu chvíli lézt do tůně nebo šplhat i na strom — podle okolností. Zatočil jsem jím prudce kolem hlavy a pak mrštil jím po něm. Po prvé jsem minul, avšak hned na to zachytil se mu provaz roztomile kolem nohou a ovinul se několikrát. Zvrátil se. Mrštil jsem jím, stoje po pás v tůni, a jakmile klesl, vyběhl jsem z vody a rozpáral mu chřtán nožem . . .

Ještě nyní nerad na to vzpomínám. Bylo mi v té chvíli jako vrahovi, ačkoli

10 Aepyornisův ostrov

jsem byl bez sebe vztekem. Když jsem vstal, viděl jsem, jak krvácí na bílém písku a jak jeho velké, krásné nohy a hrdlo svíjí se v smrtelném zápase ... hu!

A po této tragedii padla na mne osamělost jako kletba. Dobrý bože! Nedovedete si představit, jak se mi po tom ptáku stýskalo! Seděl jsem u jeho mrtvoly, truchlil nad ní a zachvíval jsem se, když jsem hleděl po opuštěném, mlčelivém úskalí. Vzpomínal jsem, jak milé ptáče to bylo, když se vylíhlo, a jak se na vyvádělo, než tak zdivočelo. Kdybych měl nástroje, abych vykopal hrob v korálové skále, byl bych ho pochoval. Bylo mi, jako by byl lidskou bytostí. A proto neměl jsem ani pomýšlení, abych ho snědl. Hodil jsem ho do laguny a malé rybky ho načisto obraly. Nezachránil jsem ani peří. A pak nějakému chlapíku, který tam křižoval v yachtě, napadlo, aby se přesvědčil zdali můj korálový ostrůvek dosud je na světě . . .

Přišel právě v poslední chvíli, neboť tato opuštěnost mne přemáhala a rozmýšlel jsem se uz jen, nemám-li skočiti do moře, aby tím ukončil celou tuto historii, nebo uchýlit se na někte. ý strom . . .

Kosti prodal jsem člověku, který se jmenoval Winslow — obchodník poblíž Britského Musea, a ten říká, že je prodal starému Haversovi. Zdá se, že Havers jim nepřikládal značného významu, a teprve po jeho smrti vzbudily pozornost. Nazvali je aepyornis — jak to bylo?“

„Aepyornis vastus“, řekl jsem. „Je to k smíchu, právě totéž mi vyprávěl můj přítel. Když našli aepyornise, který měl stehno loket dlouhé, domnívali se, že je to již největší exemplář a nazvali ho Aepyornis maxim us. Někdo pak našel stehenní kost dlouhou čtyři stopy šest palců, nebo snad více, a překřtili ji Aepyornis Titan. Když Havers zemřel, našel se váš v a s t u s v jeho sbírce a konečně objevil se vastissimus.“

„Totéž vyprávěl mi Windslow,“ pravil muž s jízvou. „Vyskytnou-li se ještě další aepyornisové, říkal, že z toho pukne nějakému učenci žíla. Je to však podivné, co se přihodí člověku; není-liž pravda — celkem vzato?“